

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Ek Soruları

A

- (Abartmalı bir selâm vererek) Bayan! Soy Yapıtlar Kitabevi burası mı? Kapıda tabelânıza baktım ama, okuyamadım iyice, göremedim iyice!
- Ne kitabevi, ne kitabevi bayım?
- Soy Yapıtlar Kitabevi? Soy... yapıtlar! Armağanı eski çağlarda yaşamış insanoğlunun, bugün yaşayan insanoğluna! Bir ateşböceğinin karanlıklarda bıraktığı iz gibi gelen, ta nerelerden günümüze!

B

- Ah bana bir eğlence, meded!
- Hacivat, aşağıya inersem, karşımam, ha!
- Yâr bana bir eğlence, meded!
- Git yahu, git! Çocuk çoluk –efendime söyleyim– uyuyacaklar.

C

- Abdullah!
- Efendim.
- Bey, emredin, top atsinlar. Yolcuları selamlasınlar. Askerimizle teşyie çikalım. Hiç olmazsa dostumuz, Osmanlılar yol yordam bilmezmiş demesinler.
- Pekâlâ! Pekâlâ! Sizin dediğiniz gibi olsun. Gidin! Yapın! Ben de arkanızdan yetiştirim.

1.

Yukarıda farklı dönemlere ait tiyatro metinlerinden alınan diyaloglar verilmiştir. Tablonun karşısındaki boşluklara diyalogları ifade eden harflerden uygun olanı yazınız. Bu harfi seçme nedeninizi gerekçelendirerek açıklayınız.

Geleneksel Türk tiyatrosuna ait diyalog		
Modern Türk tiyatrosuna ait diyalog		

2 ve 3. soruları aşağıdaki metinlerden faydalananarak cevaplayınız.

I. Metin

ANTEP'LI ŞAHİN BEY'İN FRANSIZ GARNİZON KOMUTANLIĞI'NA YAZDIĞI MEKTUP (1920)

Kirli ayaklarınızın bastığı şu toprakların her zeresinde bir damla Türk kanı karışıktır. Her bucağında bir atanın mezarı vardır. Adı belli olmayan zamanlardan beri Türkler bu topraklarda yaşamaktadır.

Türk bu topraklara bu topraklar da Türk'e ısındı. Sade siz değil bütün dünya bir araya gelse bizi bu topraklardan ayıramaz. Sonra sen hiç ömründe "Türk esir yaşamaz." diye duymadın mı? Namus ve hürriyet için ölüme atılmak ise bize, ağustos ayı sıcağında soğuk su içmekten daha tatlı gelir. Sizler canı kıymetli insanlarsınız. Çatmayınız, çatmayınız bize. Bir gün evvel topraklarımızdan savuşup gidiniz.

21 Şubat 1920

II. Metin

ANNEME MEKTUP

Ben bu gurbet ile düştüm düşeli,
Her gün biraz daha süzülmekeyim.
Her gece, içine mermer döşeli,
Bir soğuk yatakta büzülmekeyim.

Böylece bir lahza kaldığım zaman,
Geceyi koynuma aldığım zaman,
Gözlerim kapanıp daldığım zaman,
Yeniden yollara düzülmekeyim.

Son günüm yaklaştı görünesiye,
Kalmadı bir adım yol ileriye:
Yüzünü görmeden ölürsem diye,
Üzülmekeyim ben, üzülmekeyim.

2. "Metinler yazıldığı dönemin ruhunu yansıtır." görüşünü bu metinlerden örnekler vererek değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

3. I. metin ile II. metin arasındaki ilişkiye yönelik aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metinde kahramanca bir söylem yer alırken II. metinde lirik bir söylem ön plandadır.
- B) I. metinde vatan sevgisi konusu işlenirken II. metinde gurbette yaşamının acısı dile getirilmektedir.
- C) İki metinde de okurun bilgi edinmesi amaçlanmıştır.
- D) I. metinde metin yazarı duygularını bir muhataba iletirken II. metinde metin yazarı duygularını belirli bir kişiye ifade etme amacı gütmemiştir.
- E) İki metinde de bireysel duygular dile getirilmiştir.

4-7. soruları aşağıdaki metinlerden faydalananarak cevaplayınız.

BİRİSİ

Bir şey var aramızda
Senin bakışından belli
Benim yanan yüzümden
Dalıveriyoruz arada bir
İkimiz de aynı şeyi düşünüyoruz belki
Gülüşerek başlıyoruz söze
Bir şey var aramızda
Onu buldukça kaybediyoruz isteyerek
Fakat ne kadar saklasak nafile
Bir şey var aramızda
Senin gözlerinde ışıltıyor
Benim dilimin ucunda

İSTANBUL’U DİNLİYORUM

İstanbul’u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar, ağaçlarda;
Uzarlarda, çok uzarlarda,
Sucuların hiç durmıyan çingirakları;
İstanbul’u dinliyorum gözlerim kapalı;

4. *Birisi* şiirinde, iki kişi arasında doğrudan ifade edilmeyen fakat hissedilen bir bağdan söz edilmektedir. *İstanbul’u Dinliyorum* şiirinde ise şair, İstanbul’la sessiz bir iletişim kurmaktadır.

Bu tür iletişim biçimlerinin günlük hayatımızdaki önemine dair fikirlerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Aşağıdakilerden hangisi *Birisi* şiirindeki karakterlerin dile dökülemeyen duygularını en iyi ifade eden başlık olabilir?

- A) İçimizdeki Uçurum
- B) Gürültülü Bir Sessizlik
- C) Sözlerin Yalnızlığı
- D) Resmî Dilin Gücü
- E) Söylenemeyen Duygular

6. Aşağıdaki yorumlardan hangisi her iki şiirin iletişim anlayışını doğru şekilde yansıtır?

- A) Her iki şiirde de kişiler arasında açık, doğrudan ve sözlü bir iletişim kurulmaktadır.
- B) *Birisi* şiirinde doğayla, *İstanbul’u Dinliyorum* şiirinde ise insanla kurulan sözsüz bir iletişim anlatılmaktadır.
- C) *Birisi* şiirinde sözcüklere dökülemeyen duygusal iletişim, *İstanbul’u Dinliyorum* şiirinde ise çevreyle kurulan sessiz iletişim ön plandadır.
- D) Her iki şiirde de kişilerin kendilerine ve topluma yabancılaşması konu edilmektedir.
- E) Her iki şiirde de teknolojik iletişim araçlarının insan ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği anlatılmaktadır.

7. *Birisi* adlı şiirdeki iletişimi bir mektup olarak yazmak isteseydiniz bunu nasıl ifade ederdingiz? Şiirin duygusunu dikkate alarak kısa bir mektup veya e-posta yazınız.

.....

.....

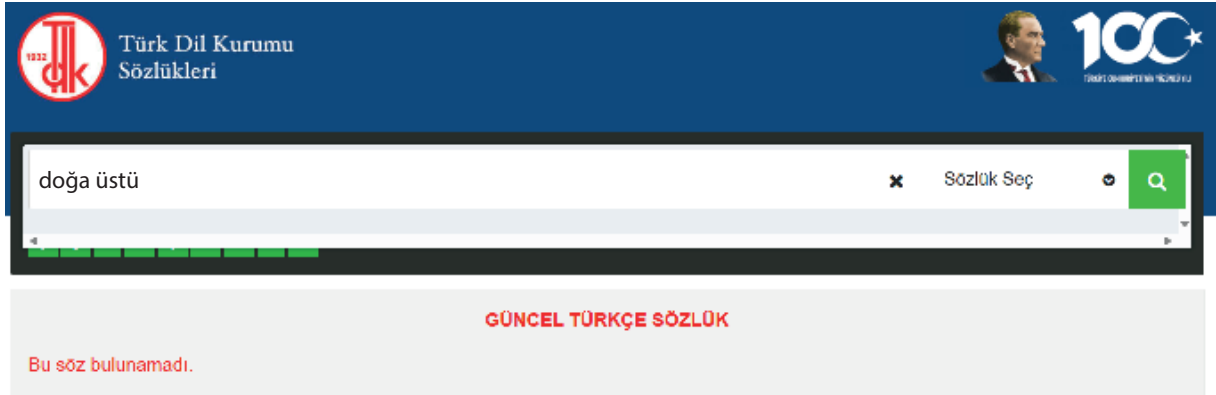
.....

.....

.....

Gölge oyunu televizyon, radyo, sinema gibi görsel iletişim araçlarının doğuşundan çok önce hayat bulmuş, önceleri hoşça vakit geçirmek, daha sonra günlük yaşam, eğitim, politika, siyasi görüş ve farklı kişisel tipler gibi pek çok ana konuyu işleyerek, iletişim kaynağı olmuştur. Karagöz'ü geleneksel diğer gösteri sanatlarından ayıran yanı, kendine has tekniği ve sitili ile beraber, toplumun her kesiminden her yaşa hitap etmesidir. Karagöz, saraydan mahalle kahvelerine, çocuklardan yetişkinlere kadar çok geniş bir çeşitlilikte izleyici kitlesine sahip, nadir gösteri sanatlarındandır. Karagöz oyunlarının ilgiyle izlenmesinin sebeplerinden biri de; sahip olduğu tasvirlerin hem gerçek dünyayla ilişkili kişiliklerin ve hem de sınırsız hayal dünyasında hayat bulan doğa üstü ve insan dışı varlıkların tasvirlerini barındırmasıdır. Araştırmada Karagöz oyunlarında yer alan doğa üstü varlıklara ait tasvir ve sembollere ait görseller belirlenerek tasvirlemede kullanılan resimleme özellikleri üzerinde durulmuştur.

Derin, gölge oyunu üzerine yazılmış bir makalede bu parçayı okurken "doğa üstü" sözünün TDK'deki anlamını merak etmiş ve internet üzerinden, Türk Dil Kurumunun *Güncel Türkçe Sözlük*'ünden araştırıp öğrenmek istemiştir. Ancak bu sözü arama çubuğuna yazdığı anda karşısına şu sayfa çıkmıştır:

8. Buna göre Derin'in bu sayfa ile karşılaşması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Sözün yazımının yanlış olmasıyla
- B) Sözün arama çubuğuna metindeki şekliyle yazılmamasıyla
- C) *Güncel Türkçe Sözlük*'te birleşik yapıli sözlere yer verilmemesiyle
- D) Sözü oluşturan kelimelerden birinin temel anlamıyla kullanılmasıyla
- E) TDK'de "alt, üst" sözcükleriyle kurulan sözlerin karşılığının olmamasıyla

9 ve 10. soruları aşağıdaki metinden faydalananarak cevaplayınız.

Ortada göstermelik, bir yanda Karagöz'ün evi, karşı köşede çiçekli çayır vardır. Gökte güneş ve bulutlar görülür. Çıngırak üç defa çalınır. Def ve nâreke çalınarak göstermelik perdeden alınır.

Hacivat — (Şarkı söyleyerek perdeye gelir.)

Üsküdar'a gideriken aldı da bir yağmur,

Kâtibimin setresi uzun eteği çamur.

Off... Hay Hak!

(Ortada durur ve perde gazelini okur.)

Tanırsınız Karagöz'ü

Bana Hacivat dersiniz.

Kavgamız hep şakadandır,

Aslında kardeş gibiyiz.

9. Perde gazelinde geçen "Kavgamız hep şakadandır, Aslında kardeş gibiyiz." sözleri Karagöz ile Hacivat'ın çatışmalarının gerçek amacı hakkında izleyiciye ne anlatmaktadır? Sözlü olarak açıklayınız.

10. "Müzik eşliğinde perdeye çıkma" geleneği günümüz sahne sanatlarında hangi tür gösterilere benzetilebilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

11. Öğretmen derse başlarken öğrencilerine şöyle bir açıklama yapar: Bugün işlenecek konuyla ilgili herkes düşüncelerini özgürce ifade edebilir. Sorularınızı çekinmeden sorun. Katkılarınız derse değer katacaktır.

Öğretmenin açıklaması iletişim sürecinin hangi özelliğini yansıtır?

- A) Tek yönlülük
- B) Gürültünün etkisi
- C) Kodlamanın önemi
- D) Anlamanın değişmezliği
- E) Geri bildirimin önemi

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Ek Soruları Cevap Anahtarı

1.	(Geleneksel Türk tiyatrosuna ait diyalog) B (Modern Türk tiyatrosuna ait diyalog) A, C
2.	Metinden faydalanarak öğrencilerin bağlama uygun, özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.
3.	C
4.	Metinden faydalanarak öğrencilerin bağlama uygun, özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.
5.	E
6.	C
7.	Metinden faydalanarak öğrencilerin bağlama uygun, özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.
8.	A
9.	Metinden faydalanarak öğrencilerin bağlama uygun, özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.
10.	Metinden faydalanarak öğrencilerin bağlama uygun, özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.
11.	E